

Kot se poroča bodo cene žganja in enaki pijači, ki se toči na prepovedan način, za božične praznike precej padle. Butlege so ji na debelo so sicer pred kraskim zvišali cene, toda prodajalci na drobno se pritožujejo, da se morajo cene znižati, ker padlo število odjemalcev radi depresije. Po mnogih krajih so že znižale cene pintu žganja od \$1.15 na \$1.25 ali še celo ceneje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEČ and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 292, Tue., Dec. 13th, 1932

Zakaj delavska organizacija?

Delavec, ki danes ni organiziran, je izkoriščen v vsaki tovarni, v vsakem podjetju, vsak dan in vsepovsod. Mi mislimo v prvi vrsti delavsko organizacijo, brez politične prilepke, kajti kakor hitro je delavec strokovno organiziran in se zaveda, da je ime delavca pošteno ime, kateremu gre ista čast, pravica in privilegij kot delodajalcu v pravilni smeri, bo delavec dobil tudi zavest na političnem polju.

Delavske organizacije se borijo neprestano za boljše plače, preprečujejo zniževanje plač. Znižana plača pomeni manj kruha, manj zabave, manj življenja, mnogo solz, trpljenja in mizerije. Včasih je treba znižati plače, toda pred očmi se mora vedno imeti standard življenja, dostojno človeka, ki je v delavcu ravno tako opravičen do vseh mogočih in razumnih ugodnosti, kot v vsakem drugem predstavniku današnje človeške družbe.

Delavske organizacije se borijo za krajši delovni čas. Delavec, ki bo trdo delal vsak dan dvanaest ali več ur, ne bo dočakal 60. ali celo 70. leta. Delo samo na sebi je zdravo in utrjuje telo, toda preobilno delo je ravno tako kot preobilna pijača, kot vsaka prenapetost. Ubija dušo in telo. Delavske organizacije se borijo za znižanje delovnih ur. Osem ur dela je dovolj za vsakogar v enem dnevu. So izjeme, toda povprečno je osem ur standard dela.

Organizirani delavci so močni, neorganizirani delavci so vselej izkoriščani, ker niso poučeni, ker se ne zavedajo svoje moči. Organizirani delavci zahtevajo spoštovanje do samega sebe, zahtevajo človeško dostojanstvo. Nepoučen, neorganiziran delavec bo slepo sledil vsakemu povelju, in to dostikrat v svojo nesrečo.

Sto in sto let je že preteklo, odkar so se delavci začeli organizirati. Delavske organizacije dajejo delavcem potrebno naobrazbo, izkušnje, delavske unije so nekak družabna šola za delavce. En sam člen verige še nikdar ni potegnil ničesar, toda veriga obstoječa in dobro sklopljena s sto in več člani vleče potezne in ima uspeh.

Pri organiziranih delavcih se razvija bratstvo, zastopstvo, zginja mržnja, nastaja sopomoč, tako da organizirani delavci lahko zavzame v človeški družbi svoje mesto, ki mu po dostojanstvu dela pripada. Organizacija ubija sebičnost in nehoti sili druge ljudi, da spoštujejo lastno in osebnost svojega bližnjega.

Delavske organizacije so one, ki se borijo za boljše delavske razmere v delavnicah. Kjerkoli delavci niso organizirani, so prepuščeni na milost in nemilost onim, za katere delajo. Organizirani delavci pa se znajo potegniti ob pravem času za svoje pravice in ob istem času spoštujejo tudi pravice onih, za katere delajo.

Unijski znak na vaših tiskovinah je znak delavske organizacije, znak, da so delavci plačani dostojno, znak, da so organizirani, da želijo sebi in podjetju napredek. Dolžnost vsakega delavca je, da se pridruži tej ali oni delavski organizaciji. Organizirani delavci so tekom let pridobili več zmaga kot neorganizirani, da v skoro slehernem slučaju zmagajo, dočim se neorganizirane delavce preganja od mesta do mesta. Kjerkoli se v vašem mestu nudi prilika, da se organizirate, pridružite delavski organizaciji, storite to. V vašo korist bo.

Organizacija pomaga tudi družini, kajti boljše delo pomeni boljši zaslužek in boljši zaslužek prinaša boljše življenje in več ugodnosti v življenju. Organizacija je direktno potrebna delavcem, ker je najboljši branik delavskih pravic. In tako organizacija končno odobrava sam delavski razum. Kdo more biti proti delavskim organizacijam ne da bi delavca hotel nalašč izkoriščati?

Kjerkoli danes biva civilizirani svet se dobijo organizirani delavci. Delo unijskega človeka je vedno bolj zanesljivo kot delo neorganiziranega, unijski ljudje so veliko bolj odgovorni za pravilni produkt dela, kot neizučeni. V organizaciji je moč, in kjerkoli se vam nudi prilika, organizirajte se, pridružite se delavskim organizacijam, sebi v korist, za zboljšanje dela, za boljši napredek delodajalca in delavca.

D O P I S I

Cleveland, O.—Slovenski radio program kaj zvesto poslušamo vsako nedeljo, ker je tako lep in zanimiv, da bi bilo škoda kako nedeljo zamuditi. Zadnje nedeljo smo ga zopet slišali in poslušali, kako so sestre Dolinar lepo zapele. Kako lepo se vzame skupaj z glasovi. Pozna se, da sta že dostikrat skupaj nastopili. V srce segajoča pesem so bile kitice "Na tujih tleh." "Pomlad" in druge. V imenu vseh poslušalcev vam izrekamo srčno zahvalo in vaju prosimo, da bi še nastopile kakšno nedeljo na radio programu. Orkester Gribbons je jako imenitno igral. Hvala tudi Mr. John Grdinu za njegovo razločno oznanjevanje. On je kakor nalašč ustvarjen za to. Kako lepa in poskonična je bila polka, namenjena vsem birmancem in birmankam pri fari sv. Vida. V imenu naših malčkov: hvala vam!

V prvi vrsti pa se moramo zahvaliti našim trgovcem in obrtnikom, kajti ako se ne bi oni zavzeli, ne bi mi imeli vsake nedelje tako lep radio program. Naši trgovci so se že veliko žrtvovali in se še žrtvujejo, da nam lajšajo te puste zimske dneve, da se malo razveselimo in pozabimo na slabe čase za pol ure. Mi moramo pa tudi gledati, da jim bomo hvaležni in da bomo hodili

kupovat naše potrebščine k našim trgovcem, ne pa k tujcu, od katerega nimamo nič. Kdor bo kaj kupoval za božič, naj kupi pri naših ljudeh, pri domačih. Tam dobite sveže blago, ne preležano kot pri tujcih.

Pa na svidenje prihodnje nedelje!

Tončka Jevnik.

Warren, O.—Zopet se bliža leto h koncu in ne bo dolgo, ko se bo poslovilo od nas za vedno. Ostal nam bo le še spomin enim bolj globoko vtisnjen, a zopet drugim manj. Bilo je dolgo leto za povprečnega delavca, ki je od dneva do dneva pričakoval, da bi se njegovi upi uresničili. A bilo je vse zaman. Ko je bilo to leto nastopilo, je bilo veliko delavcev, ki so se nahajali v kritičnem položaju in ki so upali, da bodo koncem leta drugače razmere. Nihče si ni predstavljal, da se bo skozi celo leto množila brezposelnost in h koncu leta usoda pripeljala zopet novo armado utrjenih delavcev, ne utrjenih od dela, pač pa bede, pomanjkanja in skrbí, kar je veliko bolj naporno kot delo v tovarni. Umevno je, da si vsak, od največjega bogatina do siromaka, napravi nekaj načrt za prihodnje leto. Če se bo pa načrt izpolnil po zarisani poti v teku leta, je pač skrivnost usode.

Torej kaj bo z novim letom? Ali bomo zopet delali nove načrte, ki so se v zadnjih par letih izkazali nepotrebnimi. Da, gotovo! Vzбудiti moramo zopet novo upanje s trdnim prepričanjem, da bomo dosegli, kar si želimo, čeravno se nam vidi dvomljivo, ker up nam lajša življenje in dnevi nam hitro minevajo.

Kakor se godi delavcu, take so tudi nekako razmere v tukajšnjem Jugoslovanskem domu. Mi vsi želimo, da bi se povsod delavci in se otresele bremena, ki ga teži. Toda pred seboj ima zelo trnjevo pot in vse, kar moremo za enkrat storiti je, da ga obdržimo na mestu, da se ne pogreza.

Zato pa tukaj prijazno vabim vse delničarje in izven naselbine, da se gotovo udeležijo letne seje, ki se bo obdrževala v nedeljo 18. decembra zvečer ob sedmih. Ker se naša redna seja vrši navadno vsako četrto nedeljo, smo morali letno sejo napraviti na ta dan zaradi božičnih praznikov, ker vsak je rad v praznikih doma pri svojih. Udeležite se je polnoštevno, ker je veliko stvari na dnevnem redu, da se jih uredi. Preurediti je treba tudi pravila, da bodo bolj odgovarjala za v korist domu in delničarjem. Obenem se bo pa tudi volil nov odbor za prihodnje leto, da bo vodil stvari z boljšim uspehom v novem letu, nego smo jih vodili mi v tekočem. Bilo bi še veliko slabše, da niso naši delničarji in drugi rojaki iz Girard, O. sodelovali z nami, zakar jim moramo dati priznanje in smo jim dolžni hvalo.

Na starega leta dan, to bo v soboto 31. decembra, pa smo namenjeni počastiti Miklavžev večer v veselje mladini. Kaj vse se bo napravilo, bomo se ukrenili na letni seji. Torej v nedeljo večer se oprostite od doma in skupno pridimo ob sedmih zvečer v naš dom.

Končno pa želim uredništvu in vsem čitateljem tega lista vesele božične praznike in srečno novo leto.

Frank Ponikvar, tajnik.

BODIMO USMILJENI

Občinstvu je znano, da že več let deluje v naselbin Community Welfare klub. Tudi je znano, da ta klub podpirajo večinoma trgovci, nekatera društva, klubi in dobri rojaki, ki se odzovejo prošnjam kluba. Vrle članice se potrudijo kolikor mogoče na en ali drugi način, da klub dobi prispevke za uboge rojake, ki so brez sredstev. Ampak tudi ta klub tare depresija. Trgovci enako trpijo, kakor tudi društva in razni klubi ter naši rojaki, ki so še vselej z veseljem pomagali, danes s težavo prispevajo, a kadar se gre za naše uboge, je še vedno odprta roka in srce.

Namen našega kluba je pomagati onim, ki so najbolj bedni in siromašni. Da bi pomagali vsem, ki so potrebni, je nemogoče. Potrebni smo pa vsi: trgovci, društva, klubi, večina rojakov in članice tega kluba. Zatorej prosimo, bodite usmiljeni in ne prosite pomoči tega kluba, ako niste resnično v silni potrebi. K odboru pride sem in tja kaka pritožba, češ, tam ste pomagali, ki niso potrebni; imajo vino v kleti, kuhajo ga, prodajajo ga,

denar imajo na banki in od "charities" dobivajo pomoč. In vendar, kadar prosijo, se predstavijo, da so v silni potrebi.

Rojaki, kje imate srce? Ne jemljite kruha iz ust družinam, ki res trpijo lakoto. Ne pripirajte pomoči onim, o katerih veste, da niso potrebni. Ako vam je znan kak slučaj, kjer so prejeti podporo, katere niso bili potrebni, naznanite odboru. S tem boste pomagali družinam, ki so v resnici potrebni. Sodelujte s klubom, ki se pošteno žrtvuje za naše siromake. Ako bi klub podpirali bogataši in milijonarji, bi z veseljem obdarile vsakega siromaka. Ker se pa mora tudi naš klub boriti, da dobi kake prispevke, bodite poštini.

Za Zahvalni dan je razdelil naš klub jestvine 60 družinam, to je 265 osebam. Druga pomoč je pa radi finančnega primanjkljaja nemogoča. Za božič se bodo pa zopet delile jestvine. Odbor je že na delu in preiskuje posamezne slučaje, zato še enkrat prosimo: bodite usmiljeni.

Community Welfare Club.

S HARMONIKO NA MEDVEDA

(Piše Jaka)

Tako smo prerivali tiste cente sem in tje, noben ni mogel zabogati, da bi si bil ustvaril srečo za bodoče življenje. Ko je bila polnoč proč, je bil predlog na mestu, da gremo spat. Vsak si je odrezal še en sendvič za povečer, potem pa začnemo metati škarpe in suknjiče okrog po kuhinji. Ko smo bili že vsi na tem, da odidemo v našo hotelsko sobo, kjer so nas čakale postelje, prime Vilček harmoniko v roke in začne prebirati viže.

"Kaj bo pa sedaj?" ga vprašam.

"I, kaj, eno bom zaigral, da se ne odvadim," mi reče.

"Gmah daj in spat pojdi, če ne ti bomo tisto tvojo škattlo postavili ven na jard," je bilo mnenje drugega.

"Fantje, veste kaj, zdajle smo v Ameriki in imajo vse frej. In če se meni hoče igrati, bom igral, pa če se vsi na glavo postavite," je bilo Vilčekovo odloč-

no mnenje. Ker je fant že star 21 let in ima že voljno pravico, smo mislili mi drugi, da morda bi res ne bilo lepo, če bi mu kratili to veselje. In tudi bali smo se, da bi res začel jokati ali bi se vrgel na tla in začel brcati z nogami, če mu vzamemo harmoniko, pa smo mu rekli, naj igra, ampak da bo sam sebi igral in da se bo že naveličal. Mi smo odšli pa spat. Vilček nam je zaigral veselo poskočnico, ko smo odhajali v spalno sobo. Dasi so bila dvojna vrata med nami in Vilčkov harmoniko, pa ni to nič branilo milim glasovom hreščeče harmonike, da ne bi prihajali k nam in nam odganjali spanje. Zavili smo se vsak v svoje blenketi in nekaj časa je bilo vse tiho. Iz kuhinje so se slišale razne viže, nekatere še precej umerjene, druge pa take, da se ni moglo za gotovo reči, ali je valček ali je polka, če ni mar koračnica. Sam ne vem, kje je fant pobral vse to. Pa to

bi še ne bilo tako hudo, da ni Vilček dajal harmoniki takt z nog, oziroma s težkimi škornji, da je bobnelo, kot bi kdo pribijal deske na streho.

Temu primerno se je zaslislalo tudi iz raznih postelj godrnjanje, razni klici in protesti. Slišalo se je celo o krvavi resoluciji, da se bo šlo z deputacijo v kuhinjo in tam z golimi rokami zadavilo igralca, harmoniko pa vrglo v peč. Toda vsak je raje ostal v mehkem blenketu, kot bi pa capljaj z bosimi nogami okrog. Končno pa zaskrip-lje postelja, na kateri so počivala kosti našega kapetana, zaslisi se nekako godrnjanje, kot bi kdo gonil medveda iz brloga. Temna postava se premika skozi sobo in odpre vrata v vežo. Aha, si mislim, sedaj bo pa nastalo premirje s harmoniko in eden izmed naših lovcev ne bo videl jutri belega dne. Toda harmonika je cvilila kar naprej in naprej, igravec je dajal takt po tleh, da se je hiša tresla. Nobene spremembe. Iz veže se je slišalo, da naš kapetan nekaj išče. Sumil sem ga že, da si da opraviči okrog sočeka, ko naenkrat zadoni po vsej hiši presunljivi glas kравjega zvonce. Sicer je res lep naš slovenski rek: zob za zob in klin s klinom, ampak da bi si na ta način pomagali iz blata v lužo, da bi s kравjim zvonce poskušali prevpiti silni glas harmonike, to je pa že od sile. Ko je Vilček zaslislal konkurenco iz veže, je odprl vse registre, začel dajati takt z obema nogama in nastal je tak špektakel, kot ga še živ dan nisem slišal. Ali je to krščanska ljubezen do bližnjega in spanja željnega človeka? Ne, to je naravnost vneboupijoči greh in prepričan sem, da se bosta oba razdiralca mirnega spanja za to še na onem svetu pekla. Kar nas je bilo ostalih pasažirjev, smo vzdignili protest s tem, da smo začeli metati v vrata vse, kar nam je prišlo v roke. Jaz sem mislil, da bom vsaj potolažil našega kapetana in ga spravil na pot poboljšanja, zato sem začel vpiti na vse grlo: "Na siva, na, na, na!" To je pomagalo, da je prišel Gašper nazaj in mi vrgel zvonec v glavo s pripombo, da se ne gremo krave.

V tem si je pa tudi že Vilček toliko potolažil svoje srčno hrepenenje po igranju, da je še enkrat raztegnil meh, spravil iz sebe nekaj, kar je mislil, da je bilo vriskanje (po mojem mnenju je bil to samo vzdih trpeče duše), harmonika je dala od sebe še nekaj srce pretresujoč glas, potem je bilo pa vse tiho. Ko je prišel v našo sosesčino, smo ga z raznimi sladkimi besedami prepričevali, da naj se nikar ne čudi, če bi se mu jutri v gozdu kaj pripetilo mesto medvedu in da naj sam sebi pripiše, če ne bo nikdar več videl milega Clevelanda in njegova harmonika tudi ne.

Vilček je pa samo rekel: "Fantje, veseli bodimo, pa se nam bo dobro godilo na tem in na onem svetu. Kaj nam pa morejo? Nič!"

"Ti bom kmalu dal, kaj nam pa morejo," se oglasi strogi kapetanov glas iz druge sobe. "Spat mi pojdi, fantiček pa mir nam daj." Besede so zalegle in končno je res zavladal mir in pokoj v leseni bajti. Za hišni mi ogali se je pa lovila ostra burja in nam na svoj način pela uspanke.

(Pride še.)

V RUSIJI HOČEJO ZAPRETI VSE CERKVE

V sovjetski Rusiji hočejo iztrebiti vse vere, in sicer pravijo, da se bo to zgodilo v petih letih. Protivrske petletke se je pričela letos 15. maja, ko je podpisal Stalin z drugimi boljškimi prvaki poseben odlok, nanašajoč se na protivrske gibanje. Postopno zatiranje ver se vrši po točno določenem načrtu. Odlok določa za prvo leto petletke odstranitev vseh verskih šol, in sicer s posebnim zakonom. V

Če verjamete al' pa ne.

prvem letu brezverci sicer se ne računajo z zatetjem cerkva ali z razpustitvijo cerkvenih občin, pač pa smatra odlok za neizogibno potrebno, da se v drugem letu protivrske petletke po vseh večjih mestih Rusije zapro vse cerkve. Druge cerkve se bodo zapirale postopno tako, da ne bo 1. maja leta 1937. na ruski zemlji nobena cerkev več odprta. Za drugo leto protivrske petletke je pripravljena tudi huda metla, ki bo pometala po vseh sovjetskih ustanovah in postavila na cesto vse, ki so še verni. Prepo-vedano bo izdajanje verskih knjig in izdelanih bo okrog 150 protivrskih filmov. V tretjem letu stopijo na plan protivrske organizacije. Iz Rusije bodo izgnani vsi duhovniki in cerkveni uslužbenci, ki ne bodo hoteli sami opustiti svoje službe. V četrtem letu bodo vse cerkve, sinagoge in mošeje izročene javni upravi, ki jih izpremeni v kinematografe, klube in zabavišča. Slednjič ostane še peto leto protivrske petletke, ko bo treba po načrtu ugotoviti in poglobiti napad na bojišču proti veri. To je torej pot, ki jo hoče ubrati sovjetska vlada v borbi proti veram. Popoln uspeh pa je vse-kakor dvomljiv.

ZENSKO TRUPLO V BRZEM VLAKU

Na postaji v Napoliju so odkrili v železniškem vagonu dva ročna kovčega. Ko so ju odprli, so našli v njih kose razsekane trupla mlade ženske. Glava je bila ločena od vrat. Prav tako tudi noge in roke, ki so jih našli v drugem kovčegu.

Dnevna vprašanja

1. Kdaj je zgorela šola v Collinwoodu, ko je umrlo v ognju 174 otrok, med njimi mnogo slovenskih?
2. Kdaj pride Velikanoč v prihodnjem letu?
3. Ali more oseba, ki dobiva pokojnino od vlade Zedinjenih držav, dobiti pokojnino v tujemstvu?
4. Kdo je bil cesar, ki je dal odsekati glavo vdovi in trem hčeram svojega prednika?
5. Katera civilizirana dežela, ki je velika skoro kot država Ohio, nima nobene železnice?

Odgovori na vprašanja

1. Požar v collinwoodski šoli se je pripetil 4. marca, 1908. Nad 50 slovenskih otrok je tedaj zgorelo.
2. Dne 16. aprila, 1933.
3. Gotovo. Nad 5000 oseb dobiva ameriško pokojnino v raznih evropskih deželah.
4. To je bil bizantinski cesar Phocas, ki je vladal od leta 602 do 610 po Kristu. Phocas je prišel do cesarskega prestola radi vojaške revolte, katere žrtev je postal cesar Mavricij. Ne dolgo potem, ko je zasedel prestol, je Phocas dal obglaviti Mavricija in njegovih pet sinov. Konstantina in njene tri hčere, Kleopatra, Anastazija in Teoktista so bile zaprte v ječo. Tri leta pozneje je Konstantina, bivša cesarica, soproga ubitega cesarja Mavricija, povzročila revolto proti cesarju Phocas, ki je povzročila krvavo klanje v Carigradu, toda je bila brez uspeha. Vendar so jo pot prizanesli Konstantini, ki je pa dve leti pozneje zopet se uprla in nahuj-skala vojaštvo proti Phocasu. To pot cesar ni poznal usmiljenja. Bivša cesarica in njene tri hčere so bile najprvo mučene en teden, potem pa obglavljene.
5. Islandija.

Čeprav ima ta kolona tak naslov, da je za vse prav, pa se vendar včasih kaj takega zgodi, da še celo jaz ne verjamem. Tako sem dobil poročilo iz 167. ceste v Collinwoodu opis dogodka, o katerem se mi zagotavlja, da je absolutno resničen in se je zgodil oni večer ter je opisan prav tako do pičice, kot se je stvar odigrala.

Hišna gospodinja gre v klet po krompir. Predno je šla doli po stopnicah, je odprla električno luč, kakor je pošteno in prav, da človek ne stopi mimo stopnice. Gre v shrambo, kjer je imela krompir in jih ravno izbira, ko naenkrat elektrika ugasne.

Gotovo je nastal kratek stik v žicah, si misli žena in hoče zopet iz kleti, da pokliče gospodarja, naj popravi. Komaj pa pride iz shrambe, ko se zopet luč posveti. Gospodinja se stvar čudna zdi, ampak ne posveča luči posebne pozornosti, pa gre zopet nazaj po krompir. Pa komaj se skloni na posodo, ko že zopet ugasnejo luči.

"Vranč!" pravi gospodinja, "tukajle se pa eden igra in mi nagaja." "Hej!" zakliče gori v kuhinjo, "stari, ali mi boš dal takoj gmah z elektriko! Bi rad videl, da bi se ubila, kaj ne? Kaj pa odvijš in privijaš luč, kakor da ne bi imel drugega dela!"

"Kaj se ti sanja, ali si si mor-da enega natočila v kofu? Jaz ves čas tukaj sedim pa Ameriško Domovino berem, 'sviča' se pa še pritaknil nisem," je bil ponižen glas od slabše polovice iz kuhinje.

Predno je mogla pa žena dati primeren odgovor, se pa luči zopet posvetijo in zadeva je bila poravnana, vsaj toliko časa, da prinese žena krompir iz kleti in da se bosta z njim pomenila od obličja do obličja. Zopet začne zbirati krompir, ko naenkrat zopet luč ugasne. Tedaj pa ubogi ženi zagomaze po vsem telesu mravlje, vrže krompir po tleh in se ročno podviga, kolikor hitro je pač mogla, iz kleti in pade v kuhinjo. "Janez," dahne preplašena žena, "v našem kevdru pa straši!"

"Saj sem rekel, da si nekoliko potrkala po sodu in sedaj vidiš vse mogoče strahove," jo tolaži mož.

"Tako sem tešč, da bi šla lahko k obhajilu, ampak nekaj ni prav pa ni pri naši hiši. Električna luč se prižiga in zopet ugasuje, kot bi se zvezde utr-njale. Spomin je, ti pravim in najbrže boš ti prej umrl ko jaz."

"O tistem bi se dalo pa še nekoliko debatirati," se brani mož, "in tisti tvoj spomin si bom šel pa ogledat. Najbrže je kaka žica premalo pritrjena pri 'sviču,' bom koj popravil."

Mož gre v klet in prižge luč. Ozre se proti steni, kjer je bil "svič" za elektriko in v svoje veliko začudenje zapazi tam domačo mačko, ki je sedela na bak-si in se s tačicami igrala s "svičem," katerega je odpirala in zapirala, kar se ji je menda grozno dopadlo.

"Ze vidim tisti tvoj spomin," zakliče mož gori v kuhinjo. "Mačka ti je nagajala z lučjo, ne pa spomin."

Žena kar verjeti ni mogla, da bi imela mačka svoje prste vmes in jo tako grozno prestrašila, ampak ko ji je mož zadeva dokazal, je rekla: "Pošast mačka, da bi si bila le kremplje obžgala!"

Mala Jožica je molila, da bi ji Bog dal brata. Prošnja ji je bila uslišana in dobili so v družino — dvojčka. Tisti večer je Jožica molila takole: "Ljubi Oče v nebesih. Za enkrat imamo zadosti. Amen."

Vaški apostol

Za "Ameriško Domovino" prestavlja M. U.

"Pridigati! Pridigati! V cerkvi so morebiti najboljše... ničesar ne rečem! Ampak zunanji in pa v farovžu, ko je treba vendar ljudi malo razumeti, pa streljajo enega za drugim! Kako so le mogli takemu paru, kakršna sta Šumarjev poba in pa Breznikova četa, odreči privolitve? Kaj jim je le prišlo na um?"

"Katra!" župnikov obraz se je zresnil. "Ali se že spet vmešavaš v moje dušno pastirstvo?" "Dušno pastirstvo! Dušno pastirstvo! Skrbeti samo za duše, to ne zadostuje, gospod župnik! Malo je treba skrbeti tudi za žolodec. Mar ne vedo, kako na kratko je naš farovž navezan? In tu je pred vrati najboljše ohect, ki bi bila nekaj pri nesla... pa mi gredo napravi takšen križ čez moj jedilni list! Ja, naj povedo, prečastiti, kako jim je le moglo kaj takega na um priti? Šumarju kaj takega napraviti... županu!... ki nam je pred osmimi dnevi plačal račun za šipe!"

"Jaz mu tega nisem ukazal," se je razsrdil gospod Felician. "Bi jih bil pa sam plačal!"

"Da, da! Potem pa ne bi pol leta ne kadili, ne snofali! In pol steklenice piva vsak večer! In le pol žemlje h kavi! Oni s svojimi šestdesetimi leti in težkim žolodcem, morajo imeti pošteno prehrano. Kar pokrižala sem se vesela vsakokrat, kadar sem videla Šumarja... sedaj pa so se oni vmešali vmes in napravijo s svojim katekizmom take stvari! Ja, naj povedo, prečastiti, kako so mogli Šumarjevu pobu odreči privoljenje? Naj malo pomislijo! Šumarjevemu odreči konseki!"

"Temu nisem ničesar odrekal!" je zakričal gospod Felician, da zaustavi tok Katrininih besed. "On se zaradi mene lahko poroči, kadar se hoče! Jutri! Še danes! Pa četudi ne zna katekizma — kaj zato! Oni drugi, tisti pa sem odrekal! Njej! Da! Da! In da! In še enkrat da!"

"Tako? Šumarjev poba pa naj se sam s sabo poroči? Dobro znajo!" Katra se je vsa razdražena zasmejala. Nato se ji je zresnil obraz in oprla se je s prstom ob mizo. "Prečastiti! Tako jim povem... kozla mi bodo popravili! V osmih dneh mora Julika prestati skušnjo... sicer si bodo lahko usta zamašili za Binkošti s špago, a ne s klobasami in mlado gosko in šarteljem."

Sedaj pa je bilo konec premagovanja. "Ti! Ti! Katra!" Stisnil je za hrbtom pesti, a njegovo čelo je kar pordečelo jeze. "Mar misliš, da mi štejejo klobase in gosi in šarteljni več, kakor pa sreča dobrega človeka, ki ga imam rad? Tako — in če mi boš govorila tako, potem ti bom tudi jaz nekaj povedal! Kar v obraz ti povem. Če bo moja obveljala, potem Tone sploh ne bo Julike poročil! Sedaj sem jo spoznal! Poznam jo!"

Čim bolj se je gospod Felician razgreval, timbolj se je umirila Katra. "I, no, da nima zaljubljeni ljudje vedno prav čiste vesti, to pač vsakdo ve... radi tega naj se ne razburjajo."

"I, seveda, ti pa veš vse! Ti si najmodrejša!... Ničesar ne veš! Si me razumela?"

"Naj bodo pametni, prečastiti, naj si puste dovedati..." "Katarina! Sedaj mi je dovolj! Konec!... In takoj mi izgnini izpred oči!"

Ker pa ni hotela Katra na noben način zapustiti bojišča, je prečastiti gospod prikrl kapico,

odprl vrata in šel ven na vrt, da se navžije svežega zraka.

S poti med mladimi češpljami je lahko videl vso cesto. In ko je zapazil tam doli mladi parček, kateremu je dodelil pol leta pomisleka, mu je v trenutku "utekla" vsa jeza, prekrižal je roke na hrbtu ter se zadovoljno smehljaj.

Tam doli po poti sta šla molče Julika in Tone, obraza obrnjena na levo in desno, kakor avstrijski cesarski orel. Pa medtem, ko je bil na Tonetovem, ki je gledal desno, izraz zamišljenega pokoja, kakor da se je nad ordinarijato strogostjo že potolažil, je žarel na levo obrnjeni obrazek Julike neznanske jeze. "Ustne pa so ji podgrgetavale, kakor da bo zdaj, zdaj zajokala. In le vedno je izgledalo, da bo pričela govoriti, a le vedno je molčala in upirala pogled v živo mejo, čije vejice so že pričele poganjati brstje."

Sedaj sta prišla do Šumarjevega plota. Se predno pa sta prišla do dvorišnih vrat, je dvignila Julika nenadoma obraz, se oklenila z obema rokama Tonetovega suknjica in mu zastopila pot. Pa kljub temu ni spregovorila besedice. Le zmeden pogled nje oči je govoril, le nemi tresljaji nje ust. Napol ježno, napol v zadregi se je skušal Tone oprostiti — in s takim glasom, kakor da sta se že vso pot od farovža sem kregala, s takim glasom je izbruhnilo iz njega: "Sedaj ne pomaga nobeno govorjenje več! To že lahko sprevidiš! Kaj pa morem jaz zato?... Ko bi se bila učila katekizma... sedaj pač mora-va čakati tega pol leta!"

Videl je, kako je pobledela — in nje obrazček je resnično izgledal grd v tem strahu, ki ji je odseval iz oči.

"Nu, da..." Tonetov glas je bil nekoliko mirnejši. Ali se je vzbudilo v njem sočutje? Ali pa je imel vzroka, da si je tudi sam sebi kaj očital? Njegov pogled je postal plah in nič več ni pogledal Julike. "Nu da... tako resno pa tudi ne smeš stvariti gledati... navsezadnje nisem niti vreden, da bi se tako žalostila radi mene! In... pol leta počakati... to pač ni tako hudo! Pa tudi bi bilo mogoče, da bo tvoja mati vesela... ker te bo lahko obdržala še čez poletje. Kajti veš, tvoja mati te ima tako rada, zares! In... lepo jo pozdravi! In pa... nu, zbogom... zbogom, za ta čas!" Kakor vijak je rešil svoj suknjič iz njenih rok in sedaj je hitel proti hiši.

Na pragu se je še enkrat ozrl. Zunaj pri dvorišnih vratih je stala Julika še vedno na istem mestu, iztegnjenih rok, strmeč predse — in Tone, težko sopeč, si je obrisal čelo — in šel v izbo.

Šumar, ki je sedel z očali na nosu in z nekim uradnim spisom v roki za mizo, je veselo pogledal. "Nu? Ali je sedaj vse v redu?"

"Nak, še dolgo ne!" Tone je stopil k peči in si slekel suknjič.

"Kaj?" Počasi je snel stari ocala in vstal. "Kaj pa vama manjka?"

"I, ordinarijat pač! Gospod župnik ne morejo pomagati... ordinarijat pač hoče tako... pa so bili tako nekoliko bolj natančni pri spraševanju. Jaz, seveda, jaz sem povedal vse kakor po vodi! Ampak Julika pa ni znala katekizma. Pri njej je mnogokaj manjkalo... in zato nama niso dali gospod župnik privoljenja."

Sedaj pa je prišel dokaz, ka-

ko prav je imela devica Katra s svojimi temnimi slutnjami. Kajti Šumar je zagrmel s svojo težko kmetijsko pestjo po mizi, da je kar zaskripala in da je črninik prestrašen odskočil. "Ja, sakra... vsi hudiči! Kaj pa si pravzaprav domišlja oni tam v farovžu! Mar ne ve več, kdo je Šumar? In temu sem dal plačati račun za okna iz občinske blagajne! Saj bi mu skoro sedaj sam šipe pobil!... In pa Julika! Marija in Jožef!" Z obema rokama je segel v lase. "Tako dekle, tako ljubko... Ja, kje pa si pustil Juliko?... Julika! Julika!" To je zakričal Šumar že med vratmi, ki jih je odprl. In ker ni videl ubogega, ljubega dekleta v veži, je stekel ven na dvorišče. "Julka! Julka!" Pa Šumar bi bil moral imeti tak glas, kakor cerkveni zvon, če bi hotel, da ga Julika še sliši.

Zapustila je bila že cesto, in kakor bi se podila za njo pošast, je hitela preko travnikov, da je v lahmem veterku palopal za njo predpasnik, kakor kaka zastava. Trenutno pa je postala in se jeznega pogleda ozrla, kakor da ima ta prostor za njo poseben pomen. Hripavo se je zasmejala, stisnila pesti. In hitela je dalje.

Ko je stopila doma v vežo, je Breznikova sprejela svojo golobčico z besedami: "I, že doma? Kmalu ti, bom prinesla kaj za pod zob. Danes ti bo tehnolo, kajne?" Smeh. "Te je dobro izprašal gospod župnik?" "Mati... Julikin obraz je bil tako blede kakor pobeljena stena, a nje glas je bil tako grajoč. "Mati! Pojdiva v izbo! Sedaj vam pač moram vse povedati!"

Breznikova je imela srce, v katerem se je nemir kaj rad zbudil. "Marija in Jožef! Kaj pa je?"

In izgledalo je, kakor da je Breznikova skrb napolnila takoj vso hišo, in, da se je tudi drugih prišla, kajti Jaka, ki je baš tedaj v skednju rezal slamo, je iztegnil radovedno glavo pri skedenskih vratih — in prisluškoval. Iz izbe sem je čul Juličin glasan jok — potem pa strašni spektakel, ki ga je pričela Breznikova. Jaka je nategnil vrat ter šel po prstih ob steni. Tedaj pa je nekaj zaropotalo v veži in jeze rudeča se je prikazala na vratih Breznikova. Ko pa je ugledala hlapca, je pograbila za brezovo metlo, ki je stala pri vratih, Jaka je poskušal s smehom, nato pa je skušal uporabiti boljši del korajže. Stekel je, a še predno je prišel do skednja, že ga je Breznikova dotekla in pričela kakor besna biti z brezovko po njem. Jaka je bil pognan v škripec — med vogal hiše in pa skednjeva vrata — obstati je moral v tej toči udarcev in si je skušal z rokama zakriti obraz. Ko pa je Breznikova kar brez sapa le za trenutek prenehala, jo je sunil s pestmi na stran in se zatekel v hlev. Breznikova jo je pač udrila urnih korakov za njim, a prišla je prekasno. Kajti Jaka je zlezal gori na pod in potegnil lestvo za seboj. Sedaj je bil na varnem. Pustil je, da je Breznikova spodaj v hlevu kričala in psovala, legel je gori na seno ter si brišal raz obraz kri, kajti kljub temu, da si je pokrli obraz z rokama, mu ga je brezova metla kaj grdo razpraskala.

Breznikovki je konečno zmanjkalo sapa in v hlevu je nastal mir. Jaka pa je ostal še gori v senu. Minila je skoro ena ura. Potem je Jaka čul, da "šira" spodaj v hlevu Breznikova oba konja in da je potegnila lahki voziček izpod linde. "Ali naj vam pomagam, mati?" je zaklical doli. Nobenega odgovora. In Jaka je lahko čez par trenutkov skozi špranjo videl, kako je sedla Julika objokanega obraza na voziček, poleg nje Breznikova, praznično oblečena, "cuglje in gajžlo" v rokah. "Gi!"

Rujavca sta potegnili. Po slabih poljskih cesti sta šla le v koro-

rak. Ko pa sta pripeljala na glavno cesto, ki je vodila proti Zilski Bistrici, sta se morala spustiti v "trab." Med vožnjo, kakor je bila dolga — niste spregovorili niti eni besedice in ste gledali vsaka v svojo stran, kakor je tako naredil tudi krščanski par, ki se je vračal iz farovža. Šele ko ste privozili blizu Zahomca — kjer je živel bratranec, kateremu je bila hišnica izginila — in ko je videla Breznikova nekega človeka na cesti, je zagodrnjala Julika: "Sedaj se malo zadrž! Nekdo prihaja! Malo oslini robe in si ga pritisni na oči!"

Radi tistega pa, ki je lezel trudno in počasi po cesti, ni bilo treba Juliki oči skrivati. Ta je šel mimo voza s povešeno glavo, ne da bi ju pogledal, in požiral prah, ki ga je voz dvigal. Bil je Peter Janez.

Prihajal je iz Zahomca in je šel proti Gorjam. Korak za korakom, težko, izmučen. Njegov mogočni hrbet je bil sključen, nekaj topega in brezmišelnega je bilo v njegovem grdem obrazu, v njegovih žalostnih očeh. In medtem, ko je hodil, je lomil iz žepa ščipec za ščipcem kruh ter ga griljal za griljaljem nosil v usta.

V Zahomcu je storil isto, kar v Zilski Bistrici. Hodil je od vrat in vpraševal isto vprašanje: "Ali nimate kakega stanovanja? Tri sobice bi rabil... ena bi lahko bila prav majhna!" Bilo je že kasno zvečer, predno je obredel pol Zahomca. Odpravil se je proti domu. Peter Janez pa ni pogledal v nebo, ni videl luknjice, skozi katere je kukal blesk nebeski — videl je le sivkasti prah, po katerem so drsale njegove trudne noge.

Pol ure pred polnočjo je prišel domov. Pri Šumarju je že vse spalo. V čumnati ni prižgal sveče. V temi je potipal stol gospoda Felicianja, da se prepriča, če je firnež že suh — ta pa je bil še lepljiv. "Tako?... Nu, seveda!... Vsaki stvari je treba nekaj časa."

Na oknu je ležalo nekaj kakor cpeka. Bilo je Pismo. In Peter Janez, pač iz navade in, ne da bi prižgal luči, je stopil k oknu in iztegnil roke. Tedaj pa mu je prišel pritajen glas iz grla in njegove roke so obstale kakor dva težka kamena na knjigi. "Nu, morebiti pa jo znam na pamet!"

Ali je bil to smeh? Ali je bil vzdih?

Opotekel se je k postelji ter se pričel slati. Medtem pa je blebetal pred se: "Blagor slabim na duhu, kajti njih bo nebesko kraljestvo. Blagor krotkim..." Njegovi tri stoti so padli tako težko na slamnjaco, da je ogromni posteljinjak zaskripal v vseh delih. In le vedno so dolje stokale, kadar se je obrnil z ene strani na drugo. In še ni bilo tiho v čumnati, ko mu je utrujenost že zatisnila oči. Peter Janez je bil še bolj nemiren v spanju, kakor pa je bil, ko je bdel. Njegova pljuča so prasketala in vsak dihljaj je bil kakor vzdih, ki kliče na pomoč.

Proti četrti uri zjutraj, ko se je že delal Veliki petek, se je Peter Janez zbudil, premočen potu. Zadržal se je ter stisnil glavo v pesti. Le počasi se je jasnila v njem prva misel, spoznanje enodnevnega čaha. "Ah, da!... Ah, da! V Zahomcu, mislim, bom gotovo kaj našel! Saj sem izprašal šele polovico vasi. Tam bom kaj našel!" Ni trajalo dolgo, da je bil Peter Janez opravljen za pot, vse — do čevljev. Te je zvezal skup z jermeni ter jih obesil preko roke — ker ni hotel buditi drugih, ki so še spali, je šel bos iz čumnate. V kuhinji si je odrezal od hleba kos kruha ter ga zarinil v žep. Zunaj pri studencu se je umil, si obul čevlje in šel v tiho jutro, čigar poslednje zvezde še niso ugasnile. "Danes bom našel! Prav gotovo bom našel!" Skozi mračni jutranji zrak pa je donelo sem za njim, kakor zasmehljiv smeh velikana — suhi, klopotajoči glasi, kakor bi kedo premetaval

kamenje po škripi: "leseno zvonjenje" Velikega petka, ko so bro-nasti zvonovi morali molčati.

Nenavadni glasovi so zbudili po hišah ljudi, ki so pač bili vajeni poležati še kako urico potem, ko je že mežnar odzvonil dan. Sedaj tu, sedaj tam je zasvetila izza okenca luč in mežkala v jutranji polumrak. In vsa živina v vasi se je zbudila in postala nemirna. Petelini so peli ranee, povsod so lajali psi in v hlevih je mukala živina.

Preko pokopališča se je zibala lučka — kakor da je padla z neba zvezdica, pa ne ve, kam naj se poda na zemlji. Bila je omahujoča "laterna." Devica Katra je svetila gospodu Felicianu.

Mežnar, njegova žena in hči so že bili v zakristiji, da pripravijo iz omar vse, kar je potrebno za okrasitev božjega groba. Dve celi uri so morali pridno delati, da so lahko položili pod oltarno mizo na blazine in med umetno cvetje iz lesa izrezljano podobo Odrešenika. Že je prikukalo zlato solnce skozi visoka okna, ko so prižgali sveče na oltarju in oljenice, ki so jih postavili za steklene kroglice, da je izgledalo, kakor bi obdajala božji grob ognjena veriga. In ko je prisijalo solnce na oltar in je izgledal v resnici, kakor da ni umrl, pač pa da živi, tedaj je ta lepi in ganljivi prizor tudi imel svoj učinek — na devico Katro. Solznih oči je stala pred božjim grobom in šepetala: "Tako ljubko in tako lepo leži tam notri!"

Gospod Felician jo je nekoliko slabe volje, od strani pogledal. "Tako?... Kajne!"

DOBER PREMOK!

Točna postrežba
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HENDERSON 5798
FRANK ARKO, zastopnik

FINO MESO!

Najboljše prečiščeno meso.
fine klobase, piščance in kosi
dobite pri

MARTIN FRANKU
ST. CLAIR MARKET
stojnice 18 in 20
Tel. GLENNVILLE 5994

BRUSS RADIO SERVICE

6026 ST. CLAIR AVENUE
ENdAcott 4324
Kadar vaš radio ne dela dobro,
pokličite nas, da vam povemo, kaj
je narobe. Točna in zanesljiva postrežba.

Sedaj te je spet prišla pobožnost in samega ganotja ti pušča-jo oči! Kakor da si Peter Janez! Jutri — na, jutri pa bo spet vse pozabljeno! Jutri boš že zopet godrnjala in večno jeziketanje bo slavilo vstajenje!"

"Nak, nak, prečastiti...!" "I, pojdi, saj te poznam! Niti za las nisi boljša od drugih. In jaz sem ravno tak! Človek je človek!" Zagledal se je v bujno-bojne lučke. "Naš dobri Zveličar je moral za nas trpeti in leži v grobu... ampak lepe lučke okolo njega so seveda poglavitna stvar! Vsi bodo pritekli v cerkev danes... pač ker gore vse lučke!" Vzdihnil je in odšel v zakristijo.

In že so prihajali prvi verniki. Počasi se je cerkev polnila. Ko je šel gospod Felician med stolovi in škropil na desno in levo z blagoslovljeno vodo, so bili že vsi prostori zasedeni. Le tam v zadnjem kotičku ste bili dve mesti prazni. Žalostno je gledal gospod Felician ta dva prostora, pa tudi ta dva poškopil. Ko je bil blagoslov končan, je sedel

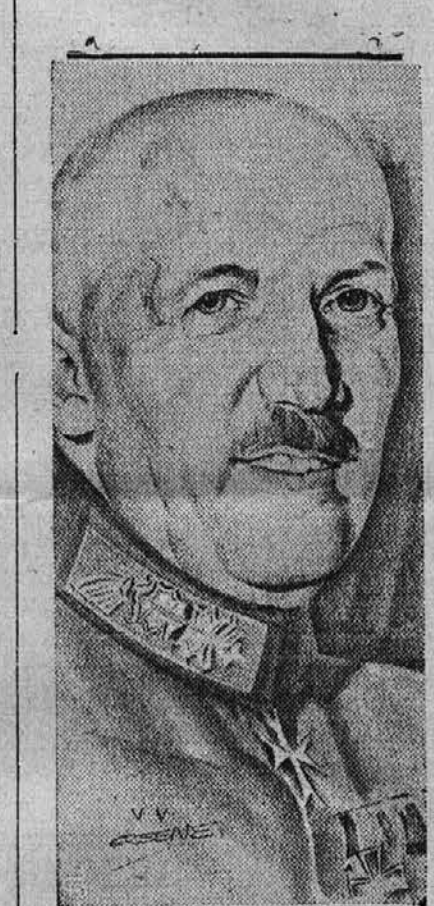

gospod Felician v klop v prezbitariju.

(Dalje prihodnjič.)

John Borish iz Dillies Bottom, O. je bil dolzan zdravniku \$32. Rad bi plačal dolg, toda dela ni, denarja ni, zato je ponudil zdravniku svojega 10 letnega sina, ki ga naj zdravnik vzame kot plačilo za dolg. Toda zdravnik je take vrste plačilo odklonil.

Gen. Kurt von Schleicher
ki je sedaj nemški državni kancler in vodi nemško republiko v razburkanem političnem morju.

THE OLD HOME TOWN

Registered U. S. Patent Office

By STANLEY

